

Advies nr 01/2014 van 15 januari 2014

Betreft: voorontwerp van besluit van het College van de Franse Gemeenschapscommissie inzake het onthaaltraject voor nieuwkomers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (CO-A-2013-071)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Rudy Vervoort, Minister, Lid van het College van de Franse Gemeenschapscommissie (hierna Cocof) ontvangen op 16/12/2013;

Gelet op het verslag van de heer Stephan Verschuere;

Brengt op 15 januari 2014 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De heer Rudy Vervoort, Minister, Lid van het College Cocof verzoekt de Commissie advies uit te brengen over het voorontwerp van besluit van het College van Cocof inzake het onthaaltraject voor nieuwkomers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna het voorontwerp).
2. Dit voorontwerp moet uitvoering geven aan het decreet van 18 juli 2013 betreffende het onthaaltraject voor nieuwkomers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
3. Het inburgeringsproces voor buitenlanders is als volgt georganiseerd:
 - in de Vlaamse Gemeenschap bij decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid dat het decreet vervangt van 28 februari 2003 alsmede het uitvoeringsbesluit van 15 december 2006. Er zijn slechts bepaalde beschikkingen van het decreet van 7 juni 2013 in werking getreden, waardoor het oude decreet tot vandaag de andere zaken regelt.
 - In de Franse Gemeenschap bij decreet ter vervanging van Boek II van het Waals Wetboek van sociale actie en gezondheid betreffende de Integratie van vreemdelingen of van personen van buitenlandse herkomst^{1 2}.

II. Voorafgaand onderzoek van het decreet van 18 juli 2013 betreffende het onthaaltraject voor nieuwkomers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

4. Het advies van de Commissie over het decreet van 18 juli 2013 is niet vereist. De Commissie merkt op dat in tegenstelling tot de Franse en Vlaamse Gemeenschap, het decreet van Cocof de nieuwkomers niet verplicht een onthaaltraject te volgen. De nieuwkomers krijgen het recht om een onthaaltraject te volgen. Er volgen geen administratieve sancties als zij dit traject niet volgen.
5. Het decreet bepaalt dat het onthaaltraject uit twee luiken bestaat. Het eerste luik omvat:
 - Een onthaal: er wordt aan de begunstigde formatie verstrekt over:
 - o Het onthaaltraject en de operatoren die daarvoor instaan;

¹ Advies nr. 14/2013 van 24 april 2013.

² Het uitvoeringsbesluit van dit decreet ligt overigens op dit ogenblik voor advies bij de Commissie.

- De rechten en plichten die gelden voor alle inwoners van België.
- Een sociale balans: die heeft tot doel te peilen naar de sociale en economische noden en verworvenheden van de begunstigde alsook naar zijn kennis van het onthaalland;
- Een taalbalans: dit heeft tot doel te peilen naar de noden en verworvenheden van de begunstigde op het vlak van lezen en schrijven en de kennis van de Franse taal.

Het tweede luik omvat een geïndividualiseerd onthaalproject dat in een onthaalovereenkomst wordt gegoten. Deze overeenkomst stelt het volgende vast:

- Een individueel opleidingsprogramma dat bestaat uit ondersteuning en opvolging van de administratieve formaliteiten.
 - Opleidingen: het gaat hier om een taalopleiding en een opleiding over burgerschap.
 - Rechten en plichten van de partijen.
6. Het decreet bepaalt dat het College bevoegd is om in een besluit de inhoud en de organisatie van de twee luiken vast te leggen. Het is in dit kader dat het voor advies voorgelegd voorontwerp van besluit moet worden gezien.
7. Het decreet voorziet er overigens ook in dat een opvolgingsattest aan de begunstigde wordt uitgereikt volgens de voorwaarden vastgesteld door het College.

III. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Verantwoordelijke voor de verwerking

8. De WVP definieert de verantwoordelijke voor de verwerking in artikel 1 §4: *"Onder 'verantwoordelijke voor de verwerking' wordt de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur verstaan die alleen of samen met anderen het doel en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens bepaalt. Indien het doel en de middelen voor de verwerking door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie zijn bepaald, is de verantwoordelijke voor de verwerking de natuurlijke persoon, de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur die door of krachtens de wet, het decreet of de ordonnantie als de voor de verwerking verantwoordelijke wordt aangewezen".*

9. Het decreet bepaalt dat de onthaalkantoren instaan voor de uitvoering van het eerste en tweede luik en voor de uitreiking van het opvolgingsattest³.
10. Het decreet noch het voorontwerp van besluit duiden ze als zodanig aan, maar het lijkt erop dat de onthaalkantoren moeten worden aanzien als de verantwoordelijken voor de verwerking van de gegevens van de nieuwkomers. De aanvrager moet dit verhelpen en in het besluit uitdrukkelijk erin voorzien dat het onthaalkantoor dat de gegevens van de nieuwkomers verwerkt, de verantwoordelijke voor de verwerking is als bedoeld in artikel 1, §4 van de WVP.

2. Doeleinde - rechtmatigheid

11. De verwerking van persoonsgegevens die worden verricht in het kader van het voorontwerp is noodzakelijk om een verplichting na te leven waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking onderworpen is door of krachtens een wet, decreet of ordonnantie (artikel 5, c van de WVP) en is noodzakelijk voor de uitvoering van een opdracht van openbaar belang waarmee de verantwoordelijke voor de verwerking werd belast (artikel 5 e van de WVP).
12. Inderdaad, het voorontwerp van besluit wil het decreet van 18 juli 2013 uitvoeren. Het decreet bepaald inderdaad dat het College de inhoud en de organisatie van het onthaaltraject evenals de voorwaarden voor de uitreiking van een opvolgingsattest in een Besluit moet vastleggen.
13. Zo bepaalt het voorontwerp van besluit de inhoud en het verloop van iedere fase van het onthaaltraject (eerste en tweede luik) dat onder andere de volgende inlichtingen bevat: de informatie die aan de nieuwkomers werd verstrekt bij hun onthaal, de inhoud van hun individueel dossier, de modaliteiten inzake de onthaal- en begeleidingsovereenkomst evenals de uitreiking van een opvolgingsattest.

3. Proportionaliteit

14. Het decreet bepaalt niet welke gegevens zullen worden verwerkt door de onthaalkantoren met het oog op het bereiken van de nagestreefde doeleinden. Het voorontwerp van besluit bepaalt: *"er wordt een individueel, vertrouwelijk dossier geopend op naam van iedere begunstigde. Het individueel dossier bevat de informatie*

³ Artikel 8, §1 van het decreet.

*en documenten bedoeld in artikel 10, evenals alle informatie en documenten betreffende het verloop van het onthaaltraject van de begunstigde. De individuele dossiers worden bewaard in de informaticatoepassing bedoeld onder artikel 20 van het decreet*⁴. (nvdv: vrije vertaling, nog geen officiële Nederlandse vertaling beschikbaar). Dit artikel 10 verwijst enkel naar de gegevens die worden verwerkt in het kader van de taalbalans⁵. Ingevolge onze vraag, legde de aanvrager uit dat er naast de verwijzing naar artikel 10 inzake de informatie vervat in het individueel dossier ook moet worden verwezen naar artikel 9 van het voorontwerp.

15. Het voorontwerp bepaalt in zijn artikel 9 eveneens dat de sociale balans wordt "*verricht op grond van de informatie die de rechthebbende verstrekke, met name over zijn omstandigheden op familiaal, professioneel, socio-economisch en relationeel gebied, inzake opleiding, gezondheid, handicap en inzake zijn huisvestingsomstandigheden*".
16. Het decreet noch het voorontwerp van besluit bepalen uitdrukkelijk welke gegevens de onthaalkantoren zullen verwerken bij de verwezenlijking van het onthaaltraject van de nieuwkomers. Hierover ondervraagd, bezorgde de aanvrager aan de Commissie een lijst met gegevens die zullen worden verwerkt in het kader van de informaticatoepassing bedoeld in artikel 20 van het decreet. Deze gegevens zijn gestructureerd in drie luiken: een biografisch luik, een luik onthaaltraject en een luik associatieve aanbiedingen. Deze lijst met gegevens is nog in de maak. De lezing van deze gegevenslijst roept bij de Commissie de volgende vragen op.
17. De Commissie leidt uit de tekst van het voorontwerp af (artikel 9) dat de onthaalkantoren de gegevens rechtstreeks van de nieuwkomers zullen verkrijgen. Het kan evenwel gebeuren dat de onthaalkantoren de gegevens op een andere manier verkrijgen (de Commissie denkt hier in het bijzonder aan de gezinssamenstelling). Door bijvoorbeeld toegang te hebben tot een authentieke bron, meer bepaald het Rijksregister, het wachtregister en/of de registers van de Kruispuntbank van de sociale zekerheid.
18. De aandacht van de aanvrager wordt gevestigd op het feit dat het gebruik van een dergelijk identificatienummer en de toegang tot deze authentieke gegevensbanken evenwel een voorafgaande machtiging vereisen van het Sectoraal comité van het

⁴ Artikel 5 van het voorontwerp van besluit.

⁵ Artikel 10 bepaalt "*de taalbalans heeft tot doel te bepalen of de begunstigde voldoet aan de eisen van een niveau A2 van het CECR aan de hand van plaatsbepalingstesten aangereikt door het Centre Régional pour le Développement de l'Alphabétisation et de l'Apprentissage du Français pour adultes*"

Rijksregister⁶, of van het Sectoraal comité van de Sociale zekerheid en van de Gezondheid, afdeling Sociale Zekerheid⁷.

19. Overigens kunnen bepaalde gegevens die op die manier worden verwerkt aanzien worden als gevoelige gegevens als bedoeld in de artikelen 6 en 7 van de WVP (gegevens die betrekking hebben op de raciale of etnische herkomst, politieke overtuigingen, ... of gegevens die de gezondheid betreffen). De Commissie wijst de aandacht van de aanvrager op het feit dat er bijkomende verplichtingen rusten op de verantwoordelijke voor de verwerking, die zijn opgelegd door de WVP wanneer hij dergelijke gegevens verwerkt⁸.
20. De Commissie wenst de aanvrager eveneens te wijzen op het feit dat zij al werd geraadpleegd voor een voorontwerp van ordonnantie betreffende de oprichting en organisatie van een gewestelijke Brusselse dienstenintegrator dat het voorwerp zal uitmaken van een ander advies⁹. Er moet worden gezorgd voor een coherentie tussen het voorontwerp dat in voorliggend advies wordt onderzocht en de toekomstige organisatie en omkadering van alle gegevensstromen tussen de besturen van het Gewest. Het zou evenwel raadzaam zijn om de gewestelijke controlecommissie die door dit voorontwerp van ordonnantie wordt opgericht controle of machtigingsbevoegdheid te verlenen voor de organisatie van eventuele gegevensstromen die plaatsvinden in het kader van het onthaaltraject van nieuwkomers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
21. Om nu van een proportionele verwerking te kunnen spreken, dringt de Commissie erop aan dat het besluit de gegevens of ten minste de categorieën gegevens, nauwkeurig omschrijft die het voorwerp zullen uitmaken van de geplande verwerkingen (dit kan via een bijlage waarin alle gegevens zijn opgenomen die de informaticatoepassing verwerkt).

4. Transparantie

22. Krachtens artikel 9 van de WVP moet er over de voorgenomen verwerking diverse informatie worden verstrekt aan de betrokken persoon (verantwoordelijke voor de

⁶ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een rijksregister van de natuurlijke personen.

⁷ Artikel 15 van de organieke wet van 15 januari 1990 van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

⁸ Zo bepaalt artikel 7, §4 van de WVP dat de verwerking van gezondheidsgegevens behoudens uitzondering moet gebeuren onder de verantwoordelijkheid van een beroepsbeoefenaar in de gezondheid; de artikelen 25 tot 27 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 houdende uitvoering van de WVP bepalen de bijkomende verplichtingen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking onderworpen is.

⁹ Adviesaanvraag betreffende het voorontwerp van ordonnantie houdende oprichting en organisatie van een gewestelijke dienstenintegrator (CO-A-2013-036).

verwerking, doeleinden van de verwerking, bestemming van de gegevens,...) op het ogenblik dat de hem betreffende gegevens verkregen worden¹⁰.

23. De Commissie merkt op dat de nieuwkomers bepaalde informatie krijgen wanneer ze zich op het onthaalkantoor aanbieden¹¹. Om nu het transparantiebeginsel optimaal na te leven, acht de Commissie het noodzakelijk dat het onthaalkantoor op het onthaalmoment de nieuwkomers ook de informatie verstrekt als bedoeld in artikel 9 van de WVP.

5. Bewaartermijn

24. Aangaande de verplichting om te voorzien in een geschikte bewaartermijn uitgaande van de doeleinden van de verwerking¹², merkt de Commissie op dat zowel het decreet als het voorontwerp geen bewaartermijn van de verwerkte gegevens heeft bepaald. Het voorontwerp bepaalt: *“de individuele dossiers worden bewaard in de informaticatoepassing bedoeld in artikel 20 van het decreet”*¹³. Welnu, artikel 20 van het decreet bepaalt *“het College staat in voor de logistieke ondersteuning van de onthaalkantoren door de onthaalkantoren een uniform informaticaprogramma ter beschikking te stellen dat dient om begunstigden op te volgen”*. De Commissie verzoekt om een bewaartermijn te bepalen voor de gegevens die in deze informaticatoepassing zijn opgenomen.

6. Beveiligingsmaatregelen

25. Krachtens artikel 16 van de WVP, is de verantwoordelijke voor de verwerking verplicht om alle technische en organisatorische maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om de veiligheid van de gegevens te garanderen. De Commissie verwijst hiervoor naar *“Referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens”* terug te vinden op haar website¹⁴. De Commissie verwijst eveneens naar een van haar recente aanbevelingen nr. 01/2013 van 21 januari 2013 betreffende de na te leven veiligheidsmaatregelen ter voorkoming van gegevenslekken.

¹⁰ Er bestaan uitzonderingen op deze informatieverplichting wanneer de gegevens niet werden verkregen bij de betrokken persoon (artikel 9, §2 van de WVP).

¹¹ Artikel 3 van het voorontwerp van besluit.

¹² Artikel 4, §1, 5° van de privacywet.

¹³ Artikel 5, 3de lid.

¹⁴

http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens.pdf

OM DIE REDENEN

Brengt de Commissie een gunstig advies uit over het voorontwerp van besluit van het College van de Franse Gemeenschapscommissie op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de opmerkingen omschreven onder de punten 10, 18 tot 21 en 24.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere